

EDUARD MORENO, ADVOCAT

Text: ALBERT GARCIA i MARC PRATS / Fotos: MIREIA MARGENAT

"Hi ha molts edificis per a ocupar"

Eduard Moreno (Granada, 1932) ha defensat durant anys i panys els drets de Barcelona i dels seus habitants. Encara avui posa en dubte la política urbanística de l'Ajuntament de la ciutat i justifica els 'okupes' per la feblesa del consistori davant els especuladors.

El compromís d'Eduard Moreno amb la ciutat de Barcelona i els seus moviments veïnals prové de l'època que el municipi estava en mans de Porcioles. El 1974 publicava, amb Francesc Martí i Jusmet, *Barcelona ¿a dónde vas?*, un recull de greuges contra els depredadors del sòl urbà que van trobar en la immigració dels anys 60 i 70 un negoci i que van construir suburbis inòspits a desdir. Disset anys més tard, Moreno tampoc no va callar malgrat l'entusiasme de la ciutat: unes converses amb l'escriptor Manuel Vázquez Montalbán van cristallitzar en el llibre *Barcelona, cap a on vas?*, que tornava a criticar la venda de la ciutat als grans especuladors, ara amb l'àlibi de les olimpíades. Sabent que Eduard Moreno coneix com ningú els tràfecs urbanístics de Barcelona volem, amb aquesta entrevista, acostar-nos a les causes de l'especulació immobiliària i al seu contrapunt actual, els *okupes*, un fenomen roent per la seva pugna amb l'administració.

—Com s'entén que una ciutat com Barcelona, en constant creixement urbanístic, perdi població?

—Hi ha una font d'inversió a la rodalia de Barcelona, fins a trenta o quaranta quilòmetres. Ciutadans que a Barcelona no trobaven pis a preus beneficiosos, molts d'ells gent jove, han optat per anar-se'n a Alella, Vallromanes, Premià de Mar i al Baix Llobregat, al Garraf o fins i tot més enllà, comptant amb unes bones comunicacions. Això seria una àrea metropolitana consolidada. El concepte d'àrea metropolitana ha vingut d'una qüestió econòmica,

sobretot pel fet que la gent jove se n'ha anat a aquests pobles —que ja es van transformant en ciutats—, més que no pas d'una organització o d'una reordenació administrativa del territori.

—Els joves i els sectors més modestos econòmicament tenen dificultats d'habitatge. Que no en fan de protecció oficial?

—Quant a habitatge, el govern de l'Ajuntament de Barcelona, zero sota zero. Nefast. Segurament que és la ciutat governada per socialistes que ha fet menys pisos d'Europa. Els ajuntaments socialistes de tot Europa es distingien precisament perquè en feien. A Barcelona n'han fets els justos. Els pocs que ha fet l'Ajuntament, els ha destinats, igual que l'Institut Català del Sòl, a allotjar gent damnificada per actuacions urbanístiques que, curiosament, han donat molts beneficis privats. L'Ajuntament, però, no ha fet pràcticament cap pis per als altres ciutadans. És una vergonya!

—Amb l'actual govern tripartit d'esquerres a l'Ajuntament de Barcelona, encara hi ha aquesta desviació de poder cap a l'especulació i el benefici privat?

—Sí, sí, igual. Ara l'esquerra, o aquests que abans eren d'esquerres i criticaven això, ho troben una cosa natural i, a més, inevitable. És el

neoliberalisme que ha encaterinat totes les ments i tots els comportaments. És curiós, n'hi ha que diuen que Marx és antiquat i resulta que tornen a Adam Smith, que és l'inventor del liberalisme econòmic, que és força més antic i que dona motiu a Marx de fer la seva obra. Unes coses ben absurdes, oi? Aquesta esquer-

"Quant a l'habitatge, el govern de l'Ajuntament de Barcelona, zero sota zero. Nefast. Segurament que és la societat governada per socialistes que ha fet menys pisos d'Europa, on els socialistes es distingien perquè en feien."

ra nominal no té ni el sentiment ni la filosofia ni el risc de l'esquerra, ni el sentit del temps històric, i ha quedat atrapada pel neoliberalisme, atrapada per aquest enlluernament d'una ciutat postolímpica. Però també hem de dir que la gent està contenta. Barcelona havia estat una ciutat molt combativa i activa per la defensa del territori, fins i tot molts estrangers havien escrit sobre Barcelona per la consciència de ciutat tan viva que hi tenia la gent. Però el procés ha canviat i ara ni per un, ni per deu ni per cent metres quadrats de zona verda no es preocupen. Si ocupen un espai com el Port Vell, però hi fan una passarel·la romàntica que s'obre i amb el mar que hi passa per sota, la gent s'enlluerna i el que no veu és que li han fotut el Port Vell. Ara que era l'ocasió d'obrir la ciutat a mar, com han fet alguns altres països i algunes altres ciutats, doncs què han fet? Han ocupat l'espai.

—*Ha perdut l'esperança que una administració d'esquerres deixi de fer el joc als poders fàctics?*

—No, ni es perdrà mai. S'han viscut situacions pitjors i hi ha hagut minories que han fet un treball de gegants; després la gent també ha anat veient la realitat. El que sí que és cert és que la història que s'escriurà d'aquí poc, deixarà molt malament l'esquerra catalana i espanyola. Amb una perspectiva de trenta o cinquanta anys tots els governants d'ara quedaran com un drap brut davant de la història. Fixa't en els *okupes*: un dels culpables que hi hagi *okupes* és l'Ajuntament perquè no aplica la normativa urbanística per a la conservació i la seguretat dels edificis i l'edificació forçosa dels solars. L'Ajuntament pot actuar d'una forma rotunda sobre el propietari i no deixar que carrers de Barcelona tinguin edificis desocupats per culpa dels especuladors històrics de la ciutat, que els han comprats i els deixen morir.

Aquests, simplement esperen l'especulació per poder-hi fer cases noves. I compto només cases de setanta-cinc o cent anys, desocupades, sense veïns i que disparen l'especulació. N'hi ha a centenars, de cases d'aquestes. Són aquestes, generalment obsoletes, les que ocupen els *squatters*. Vist aquest abandó, hi ha instruments jurídics que farien les delícies de la gent d'esquerres; ja els preveu la llei, no s'han d'inventar ni són revolucionaris. Si es fes això, no hi hauria motiu perquè aquests nois ocupessin; però ara, d'edificis per a ocupar, n'hi ha moltíssims. El primer que juga fort en això és l'Ajuntament, perquè, és clar, la Cambra de la Propietat és un *lobby* important i, en canvi, els *okupes* no són ningú. Qualsevol ajuntament mitjanament, no dic ni d'esquerres, sinó progressista, modern, de dretes —si m'obligues, de dretes i tot, però complidors de la norma—, això ho pararia. I en canvi, cada cop hi ha

més edificis d'aquests i l'especulació és més alta. Doncs, que no s'estranyin que els ocupin les finques, si els en donen motius.

—*Centrem-nos en el cas del Cinema Princesa, edifici abandonat, d'antic patrimoni públic, venut l'any 1990 a una immobiliària.*

—Aquest edifici va ser venut pel Ministeri de Treball i resulta que el pla urbanístic de la Ciutat Vella el té declarat com a edifici singular. La gent que va especular comprant aquesta casa ho té molt fotut perquè no podran fer-hi res, l'hauran de mantenir tal com està. Els 95 milions que van pagar-ne se'ls n'aniran en orris. Bé, ja ho veurem què passarà al final... Voldria entendre que l'Ajuntament farà el cor fort, però jo ja no sé si un dia ho desqualificaran com han fet amb el camp de l'Espanyol. Quan parlem l'especulació, la gent creu que és un esport. Hem de tenir en compte

que la constitució, a l'article 47, diu que els poders públics han d'evitar l'especulació del sòl. Això és un mandat constitucional, és la Carta Magna, la llei de lleis. Bé, quasi sempre, darrere l'especulació hi ha activitats delictives: suborns, prevaricació o tracte d'influències. No parlo de qui compra un terreny i, de forma passiva, sense bellugar res ni fer pressió sobre ningú, espera que se n'apugi el preu perquè allò tingui una altra qualificació; això és una especulació, diguem-ne lícita. Però quasi mai l'especulació no és passiva; ben altrament, és activa i, per tant, gairebé sempre hi ha delictes.

—*El sarau que es va organitzar amb el desallotjament del Cinema Princesa s'entén, llavors, per l'interès de desqualificar més endavant el pla urbanístic que l'afecta ara?*

—No ho sé. Quan els *okupes* en van ser foragitats, ja feia vuit mesos que hi eren. Van ocupar-lo de forma pacífica i van fer-hi fins i tot activitats culturals lloables; és a dir, que

van tenir un comportament cívic normal. La cosa es va complicar quan es va usar la violència. Però els *okupes* s'hi estaven molt bé. Jo havia parlat amb gent dels voltants i estaven contents que hi fossin. Després, l'Ajuntament i els altres interessats a treure'ls deien que no, que la gent s'empenyava i que no n'estaven contents, que no podien passar per allà, etc., etc. Això no era pas veritat.

—*Però la immobiliària fa temps que recorre per canviar-ne la qualificació...*

—L'altre dia mateix, quan vaig anar al jutjat civil, vaig passar per davant del Princesa. Allò està igual que el dia que ho van tapiar. I què s'hi ha fet aquests mesos? Per què no han obligat la propietat a tenir la façana com cal, en condicions? I si no, per què no l'han expropiat? Per què no fan la venda forçosa d'aquest edifici? És clar, però la gent no diu res d'això.

"Un dels culpables que hi hagi 'okupes' és l'Ajuntament perquè no aplica la normativa urbanística per a la conservació i la seguretat dels edificis i l'edificació forçosa dels solars poguent actuar de forma rotunda sobre el propietari."

Les associacions de veïns, a vegades, van una mica distretes, no sé què els passa. Que no les veuen, aquestes coses? L'edifici continua essent un nyap allà al mig de la Via Laietana..., i allà al mig, la pasterada! Bé, doncs, per què no els hi obliguen? Ara ja n'han tret els okupes. Si no hi poden edificar perquè és un edifici catalogat, l'haurien de mantenir en condicions i, si no, l'Ajuntament ha de forçar-ne la venda.

—Com veu el moviment okupa que planteja el problema de l'habitatge i de l'especulació immobiliària?

—Els okupes són joves que veuen el seu futur molt negre, que veuen que no els brinden res amb aquest nou liberalisme que hi ha i amb aquesta regressió dels sistemes de producció, de les relacions laborals, amb aquests "contractes escombraries". Tot això fa que sobretot la gent jove es desesperi. Una de les coses que tenen més a prop és la cosa física, perquè en algun lloc s'han de ficar i el lloc és la casa abandonada. Però, de fet, el rerefons de tot és una rebel·lió contra el sistema, contra les formes de vida actuals, d'unes minories nombrosíssimes al marge del que és l'economia i la vida del país.

—Hem vist que hi ha okupes pertot arreu, però sobretot a les grans ciutats...

—Tipus de respostes com l'ocupació són pròpies de societats capitalistes "desenvolupades". El sistema no és capaç de donar resposta social a la majoria de gent i, llavors, apareix una marginació important, no la marginació històrica del drogoaddicte, del bevedor o del trinxerai clàssic. Els squatters són gent normal, sovint culta, que es troba en una situació desesperada i que fa demostracions de força i de protesta a través de l'ocupació. I això és perquè som en una societat en què dues terceres parts viuen bé, tenen el seu consumisme assegurat i la seva posició, i hi ha un terç de la societat que està, francament, putejat, molt putejat i marginat. Com que no hi ha solidaritat de cap mena,

—El nou codi penal és de l'ex-ministre de Justícia, Juan Alberto Belloch, en nom d'un govern socialista.

—En el PSOE una cosa són les sigles i la història, i una altra són aquests elements 'chusqueros' de la política que en fan una professió. El senyor Belloch, quan va tipificar de delictes l'ocupació de cases, devia pensar en les associacions de propietaris, no pas en el problema que això crearia a la joventut.

vol dir la garrotada, doncs que s'apliqui la llei.

—Per què el nou codi penal persegueix aquesta ocupació pacífica, cosa que no feia el vell codi?

—No ho considerava perquè és una qüestió civil i hauria de figurar, com sempre hi ha figurat, al codi civil. Tipificar l'ocupació de delictes em sembla un abús propi d'un govern repressiu, dretà, conservador i antiquat. A més, segurament que és anticonstitucional. Em sembla que, en aquest sentit, des del punt de vista jurídic s'ha fet una mala feina, i no sóc pas el primer a dir-ho. El que passa és que l'ús i abús de la propietat entra dins la cultura dels països capitalistes i això té un poder terrible d'influència i de decisió en els polítics. És clar, aquesta gent té poder i són capaços de fer-se un codi penal que els beneficiï a ells; i els okupes no en tenen cap de poder, no tenen ni associació, no tenen peles, no tenen res...

ni sindicats ni res que cohesioni tot això, aquesta gent es desespera. I molta gent que tenen la casa adossada, un dia l'empresa els fa un pet i al cap de dos anys de desocupació aniran a engruixir aquestes masses. I ara se'ls miren així: què fan aquests nois? On anirem a parar? diuen. La societat està muntada d'aquesta manera: una part les passarà sempre fumudes, sempre! Vaja, si no canvia. La societat del benestar, totes aquestes martingales, se n'ha anat a fer punyetes. El mal és que no tota rebel·lió té un destí polític, un destí social. No hi ha una cohesió social en el moviment, és espontani i a vegades innecessàriament violent, perquè també s'hi barreja gent que no hi té res a veure. Hem de mirar els okupes amb un cert respecte, encara que sense aplaudir-los excessivament, perquè quan vénen maldades, les garrotades, les reben ells. Ara, tampoc no podem anar a favor dels psicòpates de l'ordre, del pensament únic, tota aquesta zoologia d'elements que ho tenen tot molt ben muntat, que consideren políticament correcte tot el que hi ha i que si la llei

